

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจำแนกตามระดับชั้น วุฒิการศึกษา และเพศของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 278 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .20 - .71 และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .93 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้บริหาร โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 278 ฉบับ ด้วยตนเองถึงผู้ปกครองนักเรียนเพื่อจัดเก็บข้อมูล และรับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืน จำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS of Windows ดังนี้ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการหาคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านความสามารถ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมทั้งในและนอกโรงเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.2 ด้านสุขภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่อบรม ส่งสอน ให้คำปรึกษา แก้ไข ปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตน มีทักษะการดำรงชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดูแลหรือพาไปพบแพทย์เมื่อมีอาการเจ็บป่วยหรือตรวจสุขภาพ และดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการเจ็บป่วยโรคประจำตัวของนักเรียน

1.3 ด้านครอบครัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่แนะนำนักเรียนให้รู้จักการป้องกันอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนและผู้อื่น อบรมสั่งสอนนักเรียนให้รู้จักประหยัดและอดออม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้จ่ายประหยัด อดออม ตามความเหมาะสม และดูแลป้องกันนักเรียนให้มีความปลอดภัยจากภัยอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่าง ๆ

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับชั้น โดยภาพรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเอื้อต่อการทำงาน ชุมชน องค์กร หน่วยงานราชการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการด้านอาชีพต่าง ๆ มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม, 2554, หน้า 4) ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะอยาจนจนถึงปานกลาง ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม และพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่ทำกิน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ห่างไกลแหล่งยั่วยักที่จะส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนส่อไปในทางที่เสียหาย ผู้ปกครองมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้นและสามารถดูแลอบรม สั่งสอนนักเรียนได้อย่างดี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 8

ได้กำหนดว่าในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียน จึงมีนโยบายประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองโดยจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วม โดยจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยเชิญผู้ปกครองมาพบ ฝ่ายบริหารของโรงเรียนเพื่อทบทวนนโยบาย และตอบข้อสงสัยของผู้ปกครอง จากนั้น ให้ผู้ปกครองพบกับครูประจำชั้นที่นักเรียนในปกครองประจำชั้นอยู่เพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับนักเรียนขณะอยู่ที่โรงเรียน เช่น ด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการ ที่จะส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งยังมีนโยบาย ให้ครูประจำชั้นทุกคนออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และในกรณีที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองมาพบเป็นรายบุคคลอีกทั้งยังจัดให้มีการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง โดยโรงเรียนได้จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยเครือข่ายหมู่บ้าน แบ่งนักเรียนออกเป็นหมู่บ้าน ตามภูมิลำเนาที่นักเรียนอาศัยอยู่ปัจจุบัน มีครูที่ปรึกษาประจำหมู่บ้านเป็นดำเนินการจัดประชุม ผู้ปกครองเครือข่ายหมู่บ้านและคอยประสานความร่วมมือต่าง ๆ ในหมู่บ้านที่รับผิดชอบ (โรงเรียน แปลงยาวพิทยาคม, 2554, หน้า 5) ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิด การปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นให้มีกิจกรรมในการพบปะสังสรรค์ระหว่าง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545, หน้า 79) เพื่อร่วมกันป้องกัน มิให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยผู้ปกครองช่วยกันสอดส่องดูแลนักเรียนในปกครอง ของตนและนักเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้โรงเรียน ได้จัดกิจกรรมกีฬาเครือข่ายหมู่บ้าน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนแต่ละหมู่บ้าน ที่มีนักเรียนในปกครองอยู่ในระดับชั้นเดียวกันได้พบปะ และช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรม ของนักเรียน และโรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง และเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียน จัดขึ้น (โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม, 2554, หน้า 5) และที่สำคัญในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศทำให้ผู้ปกครองนักเรียนสามารถรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทุกแห่งทุกมุมจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น อีกทั้งโรงเรียนได้มีการ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานและความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชน รับทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จากวิธีการดำเนินการที่หลากหลายทำให้ผู้ปกครองได้รับรู้ ความเคลื่อนไหวของนักเรียนและโรงเรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ รัตนาว ดวงแก้ว (2551) กล่าวว่า หน่วยจัดการศึกษาควรให้ความสนใจ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน

มีความเข้มแข็งขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความเข้าใจกันในฐานะหุ้นส่วนทางการศึกษา และพัฒนาความเคารพและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะเห็นว่าการนำผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากเท่าไรก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และที่สำคัญคือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านความสามารถ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ผู้ปกครองร่วมเป็นอันดับ 1 คือ สนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม จากการที่ผู้ทำวิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูง ร้อยละ 100 ผู้ปกครองทุกคนต้องการให้นักเรียนเรียนสูงๆ สาเหตุเนื่องจากผู้ปกครองให้เหตุผลว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องลำบากตรากตรำ ผลผลิตต่ำอันเนื่องมาจากดินฟ้าอากาศไม่อำนวย มีผลทำให้มีรายได้มีรายได้น้อยตามมา ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่แร้นแค้น ต้องกู้หนี้ยืมสินรันทด ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี ผู้ปกครองสามารถรับรู้ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างกว้างขวางจึงทำให้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งเสริมให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูงเพราะต้องการให้นักเรียนมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้ปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา รัฐบาลเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ครอบครัวยากจนสามารถกู้เงินกองทุนเพื่อการศึกษาที่รัฐบาลจัดให้ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 2 คือ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมทั้งในและนอกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการอยู่ค่ายพักแรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ในการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมในแต่ละครั้งทางโรงเรียนจะแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการจัดค่ายพักแรม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ ซึ่งประโยชน์ของการอยู่ค่ายพักแรมการอยู่ค่ายพักแรมเป็นวิชาที่สอนให้มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ ฝึกให้เป็นคนมีเหตุมีผลในการตัดสินใจ และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น สามารถเลือกเครื่องใช้ที่จำเป็นในการไปอยู่ค่ายพักแรมทั้งของส่วนตัวและของส่วนรวม มีความรู้ในเรื่องการตั้งค่ายพักแรมและวิธีการเดินทางที่ถูกทิศทางลม สามารถช่วยตนเองในการทำงานทุกอย่างได้ดี

ที่สุด สามารถปรับตัวเองให้ทำงานหรืออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี จะต้องทำตามที่คนส่วนมากเห็นว่าถูกต้อง เมื่อทำบ่อยครั้งก็เคยชินและสามารถปรับตัวได้ดีต่อไป มีความรักต่อธรรมชาติ และรู้จักวิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกต้อง มีความรู้ในด้านมนุษยสัมพันธ์และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ผู้ปกครองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอยู่ค่ายพักแรมของนักเรียน โรงเรียนดำเนินการโดยใช้งบประมาณจากนโยบายเรียนฟรี เรียนดี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ของรัฐบาล และข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 3 คือ ส่งเสริมนักเรียนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะการทำงานร่วมกับผู้อื่นผู้ปกครองเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการเป็นผู้นำ หรือผู้ตามที่ดี รับฟังและเสนอแนะในสิ่งที่ถูกที่ควร ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยให้การงานเป็นระบบที่ดี มีการแบ่งงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กลุ่มและทีมงานรับผิดชอบ ช่วยให้มีการนำหลักมนุษยสัมพันธ์มาใช้ในกลุ่มและทีมงาน เช่น การรู้เรา รู้เขา เอาใจเขามาใส่ใจเรา งานของกลุ่มและทีมงานจะดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้เกิดรักสามัคคีระหว่างสมาชิกของกลุ่มและทีมงาน ในการทำงานให้ประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานกลุ่มและทีมงาน ตามมาตรฐานการทำงาน โดยอาศัยกลุ่มหรือสภาพแรงงานเป็นตัวแทนให้แก่พนักงาน ช่วยให้เกิดความมั่นคงในอาชีพเนื่องจากการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีมงาน จะก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นของมวลสมาชิกในกลุ่มหรือทีมงาน อันจะก่อให้เกิดความเกรงใจของคณะผู้บริหารที่มีต่อกลุ่มหรือทีมงาน ช่วยให้เกิดความรู้สึกรับนัยของสมาชิกในทีมงานที่เรียกว่า คารวธรรม มีการเคารพนับถือเป็นพี่เป็นน้อง ก่อให้เกิดการถ้อยทีถ้อยอาศัย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ด้านสุขภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่เสี่ยงต่ออันตรายในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่เปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่กำลังค้นหาลักษณะเฉพาะและบทบาทที่แท้จริงของตน ทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน ถ้าวัยรุ่นค้นหาลักษณะเฉพาะประจำตนเองไม่ได้ อาจทำให้เกิดความสับสนและปรับตัวไม่ได้ (สมพร สุทัศนีย์, 2544, หน้า 40) จึงทำให้ผู้ปกครองต้องทำความเข้าใจและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้นักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 1 คือ อบรม สั่งสอน ให้คำปรึกษา แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ให้ประพฤติปฏิบัติตน มีทักษะการดำรงชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้เพราะโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อชีวิตความเป็นอยู่ ฉะนั้นผู้ปกครองจะต้องติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ และคอยสอดส่องดูแล อบรม สั่งสอน ปลูกฝังในสิ่งดีงามและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้การที่นักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้

โดยถูกต้องตามลักษณะที่ดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่ต้องกังวลใจนั้นจะต้องอาศัย
ครอบครัวช่วยตอบสนองความต้องการเหล่านั้นตั้งแต่เด็ก สิ่งที่สำคัญคือ เด็กต้องมีความสัมพันธ์
อันดีกับบิดา มารดา และได้รับความเอาใจใส่จากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้
จะทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง ข้อที่ผู้ปกครอง
มีส่วนร่วมเป็นอันดับ 2 คือ ดูแลหรือพาไปพบแพทย์เมื่อมีอาการเจ็บป่วยหรือตรวจสุขภาพ และ
ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 3 คือ ดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการเจ็บป่วยโรคประจำตัว
ของนักเรียน ทั้งนี้เพราะสุขภาพเด็กจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับมารดา บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านสุขนิสัยที่ดี
และเป็นแบบอย่างในด้านการรักษาสุขภาพอนามัย

1.3 ด้านครอบครัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
เป็นอันดับ 1 คือ แนะนำนักเรียนให้รู้จักการป้องกันอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียน
และผู้อื่น ทั้งนี้เพราะถึงแม้ในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน นักเรียนเดินทางมาโรงเรียน
โดยการโดยสารรถรับส่ง และเดินทางมาเองโดยขับรถจักรยานยนต์มาโรงเรียน และผู้ปกครอง
มารับส่งเอง ในการเดินทางอาจเกิดอุบัติเหตุได้ ดังจะเห็นจากถนนหนทางมีความสะดวก
ในการเดินทางอีกทั้งปริมาณรถยนต์ รถจักรยานยนต์มีปริมาณมาก ผู้ปกครองจึงกังวลและเป็นห่วง
ในการเดินทางของนักเรียน ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 2 คือ อบรมสั่งสอนนักเรียน
ให้รู้จักประหยัดและอดออม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้จ่ายประหยัด อดออม ตามความ
เหมาะสม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันบางครอบครัวประสบภาวะด้านเศรษฐกิจ ผู้ปกครองมีรายได้
ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นต้องขอรับทุนปัจจัยพื้นฐานที่รัฐบาลจัดสรรและขอรับทุนการศึกษาอื่น ๆ ส่วนนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องขอรับทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน และทุนกฐิน
เพื่อการศึกษา ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนต้องอบรมสั่งสอนนักเรียนให้รู้จักประหยัดอดออม เพื่อให้
นักเรียนมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอันดับ 3 คือ ดูแล
ป้องกันนักเรียนให้มีความปลอดภัยจากภัยอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่าง ๆ ปัญหาเสพติด
เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวงต่อสังคมไทย รัฐบาลจึงถือเป็นนโยบายสำคัญยิ่ง
ที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขและปราบปรามให้สิ้นไป (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด,
2546, หน้า 1) ประกอบกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดโครงการรณรงค์และต่อต้านยาเสพติดและ
มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ถึงโทษภัยของยาเสพติด และที่สำคัญคือรัฐบาลได้ดำเนินการ
อย่างเข้มงวดและจริงจังโดยให้มีการดูแล กำกับ ติดตามและรายงานผลเป็นระยะโดยเฉพาะนักเรียน
ในโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คิดเป็นร้อยละ 26 ลงลงมา คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 24 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (กรมสามัญศึกษา, 2546, หน้า 3) จึงต้องเฝ้าระวัง ส่งผลทำให้ผู้ปกครองเห็นพียง โทษของยาเสพติดและเกรงกลัวต่อบทลงโทษ ทางกฎหมาย รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวันอื่น ๆ เช่น การเดินทางมาโรงเรียน นักเรียนเดินทาง มาโรงเรียนโดยการโดยสารรับส่ง และเดินทางมาเองโดยขับรถจักรยานยนต์มาโรงเรียน และผู้ปกครองมาส่ง การคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ จึงทำให้ผู้ปกครองต้องมาดูแล เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จำแนกตามระดับชั้นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวม และรายด้าน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอาศัยอยู่ในชุมชนและสภาพแวดล้อมเดียวกัน ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม (สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2555) พื้นฐาน ครอบครัวของผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ความรู้ การดูแลเอาใจใส่อยู่ในระดับเดียวกัน จึงทำให้พฤติกรรมและการแสดงออกของนักเรียนไม่แตกต่างกันมากนัก บทบาทหน้าที่ในการดูแล นักเรียนจึงไม่แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับ วิจิต นิ่มนวล (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองระดับชั้น มีความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนในทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการปฏิบัติจริง ของโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีบทบาทในการมีส่วนร่วมดูแลนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ด้านความ สามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนแปลงยาว พิทยาคม มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน กล่าวคือ วุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับ ปริญญาตรี เทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี คุณสมบัติเหล่านั้นเหมือนกันอาจเกิดจากนโยบาย ของจังหวัด/ เทศบาล/ อบต. ฯลฯ ซึ่งไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนเปล่งยาวพิทยาคม ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีบทบาทในการมีส่วนร่วมดูแลนักเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ จันทรสุขสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของอัมพร ยศห้ำ (2549) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตห้วยขวางในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนเปล่งยาวพิทยาคม จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันชายและหญิงต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อครอบครัว ประกอบกับโลกในยุคปัจจุบันของข้อมูลข่าวสาร ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนทั้งชายและหญิง สามารถรับรู้ข่าวสารได้โดยเท่าเทียมกัน ดังนั้น บทบาทของผู้ปกครองทั้งเพศชายและเพศหญิงในการอบรมดูแลเอาใจใส่นักเรียนมิใช่น้ำหนักของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงสามารถมีสิทธิและเสรีภาพในการอบรมเลี้ยงดูให้นักเรียนเป็นคนดีได้ทั้งสิ้น ซึ่งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ ดังงานวิจัยของวิจิต นิ่มนวล (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศโดยรวมและด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรกมล ใจช่วย (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาล วัดโคกทิมทาราม สังกัดเทศบาลนครระยอง จำแนกตามเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัด โขดทิมทาราม สังกัดเทศบาลนคร
ระยอง มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยพิจารณาใน
ประเด็นรายด้านและรายชื่อเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการบริหารงานใน โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเห็นความสำคัญของ
“การช่วยเหลือนักเรียน ด้านความสามารถ” ให้มากขึ้น
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการติดตามการเข้าเรียนของนักเรียนจากครูที่ปรึกษา
หรือครูในโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนน่าจะจัดทำข้อมูลและรายงาน
การเข้าเรียน ติดตามการมาเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบและตอบรับการติดตาม
อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพ
ของผู้เรียนให้สูงขึ้น
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้รางวัลแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนได้มีโอกาส
แสดงผลงานทั้งที่ได้รับรางวัลและ ไม่ได้รับรางวัล พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำเช่นเดียวกัน ดังนั้น โรงเรียน
ควรจัดพิมพ์ผลงานของนักเรียนลงในวารสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการ
ประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบและควรให้คำปรึกษากับผู้ปกครองว่า
การให้รางวัลไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งเท่านั้น อาจเป็นคำพูดแสดงความชื่นชมหรือให้กำลังใจ
ในผลงานของนักเรียนก็ได้
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประสานงานกับโรงเรียนด้านการประเมินผล
และรายงานผลด้านการเรียนระหว่างบ้านกับโรงเรียนทั้งรายภาคและรายปี พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ดังนั้นโรงเรียนน่าจะจัดทำข้อมูลและรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
และตอบรับการรับทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้นักเรียน
มีความตั้งใจเรียนยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการชื่นชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนเมื่อนักเรียน
ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนควรจัดพิมพ์วารสารประชาสัมพันธ์
นักเรียนที่มีความประพฤติดีงามลงในวารสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการ
ประชาสัมพันธ์ถึงความประพฤติดีงามของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบและควรให้คำปรึกษา

กับผู้ปกครองว่าการให้รางวัลไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งเท่านั้น อาจเป็นคำพูดแสดงความชื่นชม หรือให้กำลังใจในผลงานของนักเรียนก็ได้

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายเป็นประจำ สม่ำเสมอ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการออกกำลังกายหลังกิจกรรมหน้าเสาธง ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียนในชั่วโมงเรียนแรก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน ได้มีสุขภาพ แข็งแรงจากออกกำลังกายที่ถูกต้องวิธี

7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนทนา สอบถามความทุกข์-สุขของนักเรียน เป็นปกติ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำ โรงเรียนควรดำเนินการให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ในฐานะ ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน สังเกตนักเรียน สอบถามทุกข์-สุขของนักเรียนทั้งโดยรวมและรายบุคคล

8. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งของเครื่องใช้ ให้แก่ทางโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โรงเรียนควรจัดทำ โครงการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โครงการจัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาการศึกษาเพิ่มขึ้น

9. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประสานงานกับโรงเรียนด้านการประเมินผล และรายงานผลความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างบ้านกับโรงเรียนทั้งรายภาคและรายปี พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำ โรงเรียนควรจัดทำโครงการสานสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างบ้านและโรงเรียน โครงการสานสัมพันธ์ครอบครัวอบอุ่น เพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และครูได้ประสานความสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง อาจทำได้โดยใช้แบบสอบถาม แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่กับผู้ปกครอง หรือสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการเยี่ยมบ้านนักเรียน หรือสอบถามจากตัวนักเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นนักเรียนที่เป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง
2. ควรศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ